

Viktigt på riktigt

Handledning för privata beställare

BYGGFÖRETAGEN

Vi behöver er!

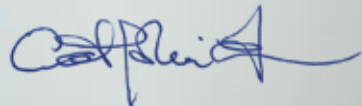
Byggföretagen är bransch- och arbetsgivarorganisationen för seriösa bygg-, anläggnings- och specialföretag verksamma på den svenska byggmarknaden. Vi har nolltolerans mot alla former av fusk och svartarbete. Därför ställer vi också krav på att våra medlemmar lever upp till grundläggande kollektivavtalsvillkor och följer gällande lagar och regler.

Detta är en handledning som riktar sig främst till bostadsrättsföreningar och andra fastighetsägare eller bostadsutvecklare, som planerar att köpa byggtjänster.

De råd och tips som vi ger kan användas som checklista under upphandlingsprocessen, under uppföljningen eller vid misstanke om fusk eller oegentligheter.

Sund konkurrens och schyssta villkor är ett gemensamt ansvar. Tillsammans kan vi skapa förutsättningar för schyssta och sunda affärer.

Tack för att ni är med oss!

Catharina Elmsäter Svärd
Verkställande direktör Byggföretagen

Vad är tanken?

I handledningen hittar ni tips och råd som kan minska er risk och öka möjligheterna till ett lyckat projekt samtidigt som ni bidrar till att få bort oseriösa entreprenörer från marknaden. Genom kravställan, kontroller, avtal och uppföljning kan ni nämligen många gånger försvåra för företag som inte borde vara verksamma i branschen. Förhoppningsvis blir ni alltså en nöjd beställare samtidigt som ni bidrar till en sund och säker byggbransch.

Det är förstås lätt att tro att ju högre krav, desto bättre blir byggprojektet. Vår erfarenhet är att detta inte alls är fallet. Det är i stället viktigt att krav som ställs är balanserade, och att krav som förhindrar eller försvårar för seriösa entreprenörer undviks. För att inte kravställandet ska bli kontraproduktivt bör kraven vara möjliga att följa upp. Krav kräver ofta resurser och kostar pengar både för beställare och entreprenörer, detta bör alltså vägas mot nyttan med kravet. Som tur är finns både standardavtal och verktyg såsom AMA som kan underlätta utformningen av krav.

Det enklaste sättet att undvika problem som förseningar, brister, oförutsedda kostnader och bad will som kan uppstå med en oseriös entreprenör är att aldrig ingå avtal med denne. Inför anlitande av en entreprenör rekommenderar Byggföretagen därför att potentiella affärspartners kontrolleras.

Tydliga, skriftliga avtal skapar förutsebarhet, undanröjer missförstånd och slår fast vilka krav som gäller för entreprenaden. Detta kan vara av avgörande betydelse för att kunna ställa krav på entreprenören under entreprenadtiden, eller i värsta fall häva ett avtal om en entreprenör visar sig vara oseriös. Använd gärna något av branschens standardavtal. En viktig sak att tänka på är att avsteg från standardavtalen kan rubba balansen mellan parterna, vara förenade med ökade kostnader och leda till minskad förutsebarhet.

Under entreprenadtiden bör krav följas upp och lämpliga kontroller av entreprenören och entreprenaden genomföras löpande. Ju längre entreprenaden fortskrider med en oseriös entreprenör desto större riskerar de negativa konsekvenserna att bli.

Ställ rätt krav

Analysera era behov och hur behoven bör kravställas

Tänk igenom vad ni önskar och hur detta bäst förmedlas. I mer komplexa entreprenader är det lämpligt att ha en dialog med potentiella anbudsgivare. Detta ger möjlighet att fånga upp mer kostnadseffektiva lösningar och att stämma av era krav så att de kan få önskvärd effekt. Oklara förfrågningsunderlag ökar risken att entreprenaden försenas och fördras.

Tänk på arbetsmiljön och säkerheten

Byggbranschen ska vara säker och en beställare av ett bygg- eller anläggningsarbete har ett långtgående arbetsmiljöansvar enligt arbetsmiljölagen. Som beställare ska ni sträva efter att skapa de bästa förutsättningarna för att aktuella arbeten ska kunna utföras på ett säkert sätt. Tänk därför redan i ett tidigt skede på hur arbetsmiljön kommer att vara för de som arbetar i projektet, och vilka arbetsmiljörisker som kan planeras bort eller förebyggas.

Som beställare ska ni också upphandla entreprenörer som har utbildade, kompetenta och erfarna anställda som kan sköta byggarbetsmiljösamordningen, såväl under planerings- och projekteringskedet som under själva utförandeskedet. Det är klokt att redan i anbudsskedet efterfråga en redovisning av entreprenörens arbetsmiljöarbete. En beställare som funderar på att överlåta sitt arbetsmiljöansvar på en entreprenör bör noga överväga detta innan en sådan överlåtelse görs, eftersom det påverkar beställarens möjligheter att därefter bestämma över projektet. En sådan överlåtelse förutsätter att vissa särskilda villkor i Arbetsmiljölagen är uppfyllda.

Välj rätt entreprenadform och rätt upphandlingsform

Välj entreprenadform utifrån era behov och inget annat. Ska ni projektera fram lösningarna så använd utförandeentreprenad. Vill ni att entreprenören ska hitta lösningarna för att uppnå en önskad funktion, välj totalentreprenad. Tänk igenom hur ni ser er egen respektive entreprenörens roll i entreprenaden och välj upphandlingsform, generalentreprenad eller delad entreprenad, utifrån detta.

Glöm inte personalliggaren

Byggherren, det vill säga ni som beställare, har skyldighet att se till att det finns en elektronisk personalliggare på byggarbetsplatsen, och att den upprättas och hanteras på rätt sätt. Under vissa förutsättningar kan denna skyldighet överlåtas till entreprenören. Överlåtelse kan ske till en generalentreprenör som utför entreprenaden på totalentreprenad eller utförandeentreprenad. Det går däremot inte att överlåta skyldigheterna vid delad entreprenad.

Undantag från kravet på personalliggare gäller om den sammanlagda arbets- och materialkostnaden för byggverksamheten på en viss byggarbetsplats beräknas bli högst fyra prisbasbelopp (för år 2020: 189 200 kronor) exklusive moms.

Ställ tydliga och väl avvägda krav på entreprenören

Tänk igenom vad entreprenören ska uppfylla, hur detta uttrycks i ett förfrågningsunderlag och hur ni ska följa upp detta. De krav ni ställer gäller mellan er och er avtalspart. Ni kan exempelvis kräva att en entreprenör ska genomföra samma kontroller på sina underentreprenörer som ni gjorde när ni handlade upp entreprenören (se nästa avsnitt som behandlar olika kontroller), och att era krav återspeglas neråt i kontraktskedjan. Tänk dock på vad som är rimligt och möjligt för en entreprenör att utlova. Begränsa exempelvis mängden personuppgifter som ska behandlas i uppföljningen så inte ni eller er entreprenör riskerar att agera i strid med Dataskyddsförordningen ("GDPR").

Använd beprövade avtal och system

Fundera på om inte något av standardavtalen från föreningen Bygghandels Kontraktskommitté ("BKK") kan passa för entreprenaden och hänvisa i så fall till tilltänkt avtal redan i förfrågningsunderlaget. Avtalen är framförhandlade av partsföreträdare och har därför en rimlig riskfördelning och är balanserade. Seriösa aktörer är vana att tillämpa avtalen. Undvik avsteg och obegränsade viten då dessa ofta rubbar balansen och riskerar att leda till minskad förutsebarhet, ökade kostnader samt bli tvisteförande. För de administrativa föreskrifterna och byggnadstekniska kraven kan med fördel AMA-systemet användas.

Kravställ att relevant behörighet finns för det arbete som ska utföras

Fundera på vad det är för arbeten som ska utföras och vad för krav som kan finnas på dessa arbeten. En elektriker ska exempelvis vara auktoriserad enligt lag, vilket går att läsa mer om på Elsakerhetsverket.se. Genom att efterfråga våtrumsbehörighet inför en badrumsrenovering säkerställer ni att företaget ni ska anlita har både erfarenhet och kompetens på området. I byggbranschen finns vidare bland annat olika produktcertifieringssystem som ställer krav på kvalitet, miljö och arbetsmiljö, såsom BF9K och Povel med fler. Så länge det inte är lagkrav behöver det faktum att ett företag inte är certifierat innebära att företaget är oseriöst. Det är dock en trygghet att certifieringar finns på plats när arbetet dras igång. Det kan också få avgörande betydelse för er försäkring, så prata med ert försäkringsbolag.

Kravställ medlemskap i Byggföretagen (eller annan branschorganisation)

Medlemskap i Byggföretagen är ett mycket gott tecken och tyder på att företaget önskar verka långsiktigt inom branschen. Byggföretagen är en bransch- och arbetsgivarorganisation för seriösa bygg-, anläggnings- och specialföretag verksamma på den svenska byggmarknaden. För att bli medlem i Byggföretagen krävs att företaget lever upp till Byggföretagens medlemskriterier som är utformade för att i möjligaste mån hålla oseriösa aktörer borta. Byggföretagen arbetar också aktivt med medlemsföretagen, och företag som bryter mot medlemskriterierna kan komma att uteslutas ur Byggföretagen.

Låt flera entreprenörer få räkna på er förfrågan

Skicka gärna förfrågningsunderlaget till flera entreprenörer. Förutom att ni får ett konkurrenskraftigt pris kan seriösa entreprenörer bidra med sin kompetens, vilket kan leda till ett bättre projekt. Ge entreprenörerna tillräckligt med tid, det bör exempelvis finnas tid för platsbesök. Detta bidrar till välvärdiga anbud.

Kontrollera och välj rätt entreprenör

Kontrollera att företaget ni avser att anlita finns och vem som är verklig huvudman
Bolagsnamn och organisationsnummer kan kontrolleras via Bolagsverket alternativt via Allabolag.se eller Hitta.se. Med hjälp av Bolagsverket kan ni också ta reda på vem som står bakom företaget, det vill säga är verklig huvudman.

Kontrollera företagets styrelse
Kontroll av nuvarande styrelse och historik görs enklast hos Bolagsverket (Näringslivsregistret) Allabolag.se eller Credit Safe (eller liknande kreditupplysningsföretag). Har styrelsen nyligen bytts ut? Om styrelsen är ny kan detta tyda på att företaget har nya ägare och det kan då vara osäkert om den kompetens och seriositet som entreprenören tidigare stått för kvarstår. Det är inte ovanligt att oseriösa aktörer köper företag med gott anseende, och utnyttjar dessa för skatteundandragande och annan ekonomisk brottslighet. Är någon av styrelseledamöterna engagerade i flera företag, och är dessa i så fall verksamma inom samma eller vitt skilda områden? Många engagemang och företag inom helt olika branscher kan indikera att ni har att göra med en oseriös entreprenör.

Kontrollera företaget och dess företrädare
Genom en enkel googling kan ni få fram värdefull information. Finns verksamhetslokal, på vilken adress är företaget registrerat, har företaget en hemsida, finns telefonnummer registrerat på företaget? Finns det omdömen eller liknande eller saknas sådan information helt? Står det något om kontaktpersonen eller om den verkliga huvudmannen? Att hemsida saknas behöver inte betyda att företaget är oseriöst, men finns enbart boxadress samtidigt som verksamhetslokal och/eller telefonnummer saknas, kan det vara tecken på att företaget inte är seriöst. Fundera på om det är rimligt med tanke på hur länge företaget funnits, vilka projekt de säger sig ha arbetat med etc.

Kontrollera referensobjekt
Be att få kontaktuppgifter till tidigare kunder och kontakta dessa för att få en uppfattning om dels vilken typ av projekt som företaget tidigare utfört, dels för att kontrollera själva byggprocessen och seriositeten hos företaget.

Kontrollera om företaget är medlem i Byggföretagen (eller annan branschorganisation)
Det är möjligt att kontrollera medlemskap i Byggföretagen på organisationens hemsida. Oseriösa företag kan påstå att de är medlemmar trots att så inte är fallet. Ett medlemskap hos Byggföretagen kan motivera färre kontroller i övrigt.

Saknas medlemskap i Byggföretagen (eller annan arbetsgivarorganisation)
Kontrollera om anbudsgivaren har "hängavtal" med Byggnads (eller annan arbetstagarorganisation) Kontakta Byggnads eller annan arbetstagarorganisation för att undersöka om företaget har kollektivavtal med dem (s.k. hängavtal). Finns hängavtal betyder det att företaget ställt sig bakom de villkor och löner som följer av kollektivavtal. Dock betyder det inte att företaget kontrolleras löpande eller är anslutet till ID06-systemet.

Kontrollera arbetsmiljöarbetet
Begär att entreprenören redovisar hur dennes systematiska arbetsmiljöarbete bedrivs och försäkra er om att företaget tar frågor om arbetsmiljö och säkerhet på allvar.

Kontrollera att företaget är godkänt för F-skatt samt registrerat för moms
Kontrolleras hos Skatteverket, "Hämta företagsinformation" alternativt via blankett 4820. Då erhålls även uppgift om företaget är registrerat som arbetsgivare (registrerat för arbetsgivaravgifter), något som normalt krävs om företaget har anställda. Av Skatteverkets information framkommer även hur mycket arbetsgivaravgifter som företaget redovisat i Sverige de senaste tre månaderna.

Kontrollera eventuella skulder hos Kronofogden
Kontakta Kronofogden för att få reda på om företaget/företrädarna har obetalda skulder. Av störst intresse är obetalda skatteskulder. Andra skulder kan indikera att företaget har problem, men kan ha fullt acceptabla förklaringar. Så skilj på skatteskulder och eventuella andra skulder när ni kontaktar Kronofogden.

Kontrollera att företaget lämnat årsredovisning för tidigare räkenskapsår
Årsredovisningar finns hos Bolagsverket, på Allabolag.se, på Hitta.se eller via Credit Safe eller annat kreditupplysningsföretag. Årsredovisningen ska ha kommit in inom sju månader från räkenskapsårets slut (gäller aktiebolag).

Granska företagets årsredovisningar närmare - om det finns anledning
Om det finns årsredovisningar för flera år kan dessa jämföras. Är årsredovisningarnas innehåll (rapporterade siffror) identiskt finns anledning att ifrågasätta detta, eller välja en annan entreprenör. Har företaget revisor? Finns det i så fall någon revisorsanmärkning i årsredovisningen? Eventuella revisorsanmärkningar finns i revisionsberättelsen som är en del av årsredovisningen.

Kontrollera att relevant behörighet finns för det arbete som ska utföras
Kontrollera att kravställd behörighet finns genom kontakt med utfärdare eller genom uppvisande av intyg.

Kontrollera om företaget är anslutet till ID06
Detta kontrolleras hos ID06. Lättast görs detta på ID06 hemsida.

Kontrollera att de arbetstagare som är utstationerade har registrerats i Arbetsmiljöverkets utstationeringsregister - om företaget är utländskt
Om ett företag från EU/EES anlitas är det möjligt att kontrollera om företaget har anmält eventuellt pågående utstationeringar till Arbetsmiljöverkets utstationeringsregister. Kontrollen sker på Arbetsmiljöverkets hemsida. Verkar något inte stå rätt till, fråga varför en registrering inte verkar ha skett. Får ni inget tillfredställande svar, fundera på att anlita en annan entreprenör.

Efterfråga A1-intyg - om det är ett utländskt företag som anlitas (eller en utländsk enskild näringsidkare)
Intyget ska kunna visas upp av den enskilde arbetstagaren. Finns inga A1-intyg ska det utländska företaget, givet att de har egna anställda, registrera sig som arbetsgivare i Sverige och betala svenska arbetsgivaravgifter. Om de anställda däremot har A1-intyg, som är giltiga och korrekta, tillhör de annat EU-lands socialförsäkring, och det utländska företaget ska då inte betala sociala avgifter för dessa anställda i Sverige.

Begär ut uppgifter från företagets skattekonto - om det finns anledning
Uppgifter på skattekontot är sekretessbelagda. Den som har behörighet till ett skattekonto, exempelvis företrädare för företag som ska kontrolleras, kan uppdra åt Skatteverket att förmedla skattekontohistorik till en tredje part (exempelvis upphandlande företag). Detta görs i e-tjänsten Skattekonto på skatteverket.se. Vid en kontroll av skattebetalningar krävs med andra ord samverkan med den part som ska kontrolleras. Om en tilltänkt avtalspart vägrar att förmedla skattekontohistorik kan detta vara ett tecken på att företaget är oseriöst.

Ingå ett bra avtal

Upprätta avtal

Se till att ställda krav och träffade överenskommelser framgår i ett skriftligt avtal. Tänk till exempel på att ange i avtalet att företaget förväntas bedriva ett systematiskt, aktivt, engagerat och med er gemensamt arbetsmiljöarbete genom hela entreprenaden. Det är vanligt att förfrågningsunderlaget och anbudet blir del av avtalet. BKK:s standardavtal kan enkelt göras gällande mellan parterna genom en tydlig hänvisning till det standardavtal som passar entreprenaden.

Följ upp krav under entreprenadtiden

Kontrollera att företag från EU/EES med utstationerad personal tillhandahåller dokumentation som visar att anmälan till utstationeringsregistret skett.

Givet att ni är s.k. tjänstemottagare vid en utstationeringssituation ska det företag som ni anlitat tillhandahålla dokumentation till er som visar att anmälan till utstationeringsregistret skett. Om sådan dokumentation inte delgetts er som tjänstemottagaren är ni skyldiga att anmäla detta till Arbetsmiljöverket senast tre dagar efter att arbetet startat. Om anmälan till Arbetsmiljöverket inte sker kan det medföra en sanktionsavgift både för tjänstemottagaren och den som utstationerar arbetstagare.

Kontrollera löpande redovisning av skatter- och avgifter

Kontrollen görs hos Skatteverket, "Hämta företagsinformation". Det kan även vara en god idé att efterfråga skattekontohistorik för att kontrollera att företaget sköter löpande skattebetalningar.

Kontrollera löpande företagets styrelse och övriga företrädare

Kontrollen görs hos Bolagsverket, Allabolag.se, Hitta.se eller motsvarande. Oseriösa entreprenörer kan framstå som seriösa till en början, men efterhand kan läget förändras. Det kan vara en varningssignal om flera styrelseledamöter i företaget plötsligt byts ut. Att revisorn väljer att frånträda sitt uppdrag kan också vara ett tecken på att allt inte står rätt till i företaget. Efterfråga förklaringar och/eller gör fler kontroller.

Kontrollera fakturornas utformning

Vad avser fakturan? Vilket företagsnamn och organisationsnummer anges på fakturan - stämmer namnet och numret överens med det företagsnamn som angivits vid tidigare kontakter och i uppdragsavtal? Tillämpas udda betalningslösningar, exempelvis kontant betalning? Om bankgiro- eller postgironummer används, kontrollera att detta tillhör "rätt" företag. Anges enbart ett bankkontonummer? Stämmer telefonnummer och adress som anges på fakturan överens med vad som tidigare angivits vid kontakt med företaget?

Genomför arbetsplatsbesök

Det bästa sättet att faktiskt kontrollera entreprenören är genom ett arbetsplatsbesök. Åk till arbetsplatsen för att kontrollera hur det ser ut där; om det råder ordning och reda, om arbetstagarna använder skyddsutrustning och i övrigt verkar följa ordnings- och skyddsregler på arbetsplatsen. Ni kan också fråga om arbetsmiljöplanen är uppdaterad med aktuella risker och åtgärder, om skyddsronder genomförs och om det finns en tillbuds- och olycksfallsrapportering för projektet. Kontrollera även vilka som befinner sig på arbetsplatsen; vad är det för logor på de bilar som finns vid arbetsplatsen (är det företag ni känner igen eller inte), är det några som försvinner från arbetsplatsen när ni kommer, har alla ID06-kort och på vilket/vilka företag är korten utställda.

Byte av avtalspart

Byte av avtalspart (entreprenör) under pågående avtalsperiod kan indikera att oseriösa aktörer står bakom företagen. Be att få en förklaring till varför den ursprungliga avtalsparten behöver bytas ut, och kontrollera både den nya parten och den ursprungliga avtalsparten. Om den ursprungliga parten försätts i konkurs kan det vara ett tecken på oseriös verksamhet.

Termer & begrepp

Arbetsgivaravgifter

Den som betalar ut lön för arbete utfört i Sverige ska normalt sett betala svenska arbetsgivaravgifter. Undantag gäller bland annat för den som är utsänd till Sverige och har ett giltigt A1-intyg, se nedan.

Den som är skyldig att betala arbetsgivaravgifter ska vara registrerad hos Skatteverket. Arbetsgivaravgiften utgör normalt cirka en tredjedel av lönesumman i ett företag.¹ Genom uppgift om ett företags beslutade arbetsgivaravgifter, löneförhållandena i branschen samt eventuella övriga förhållanden som uppdragsgivaren känner till kan uppdragsgivaren få en uppfattning om hur många personer företaget avlönar.

Exempel

Redovisade arbetsgivaravgifter	75 000 kr
Ungefärlig lönesumma	230 000 kr (75 000/0,33)

Mer information om arbetsgivaravgifter: www.skatteverket.se

Arbetsmiljöplan

Arbetsmiljöplanen är ett samlingsdokument för arbetsmiljöarbetet på en arbetsplats för bygg- eller anläggningsarbeten. Den är ett hjälp- och styrmedel för ett säkert och tryggt arbete på arbetsplatsen. Arbetsmiljöplanen beskriver arbetsplatsens arbetsmiljöorganisation, vilka regler som finns på arbetsplatsen, hur arbetet ska bedrivas ur arbetsmiljö- och säkerhetssynpunkt, m.m. Av arbetsmiljöplanen ska framgå vilka arbeten med särskilt allvarliga risker som kommer att vara aktuella under byggprojektet och vilka åtgärder som måste vidtas för att minimera riskerna. Arbetsmiljöplanen ska tas fram innan byggarbetsplatsen etableras, d.v.s. redan i planerings- och projekteringsfasen.

A1-intyg

För att kunna styrka vilket lands socialförsäkringssystem som en enskild arbetstagare tillhör, ska den enskilde kunna visa upp ett intyg om tillämplig lagstiftning, d.v.s. vilket lands socialförsäkringssystem personen tillhör. Sådant intyg utfärdas av myndighet i respektive land.² Inom EU/EES benämns sådant intyg A1 (tidigare E 101). Observera att intyget är personligt och har två sidor. Av intyget ska det framgå om arbetstagaren är anställd eller egenföretagare, under vilken period som arbetet ska pågå och vilket företag den utsände ska arbeta för.

¹ Undantag gäller utländska företag utan fast driftställe i Sverige, där uppgår de sociala avgifterna till 20,7 procent (mot normala 31,42 procent). De sociala avgifterna är också lägre för anställda födda 1938-52.

² I Sverige intygas socialförsäkringstillhörigheten av Försäkringskassan, detta gäller om en person som tillhör svensk socialförsäkring ska arbeta utomlands.

Giltigt A1-intyg innebär att personen i fråga kvarstår i hemlandets socialförsäkringssystem, och inte ska betala sociala avgifter (arbetsgivaravgifter eller egenavgifter) i Sverige. Finns inget giltigt A1-intyg ska svenska sociala avgifter betalas på ersättningen.

Utländsk enskild näringsidkare som är godkänd för svensk F-skatt behöver inte uppvisa A1-intyg. Saknas godkännande för svensk F-skatt och giltigt A1-intyg utgår sociala avgifter även på ersättningar till enskild näringsidkare.

Firmatecknare/behörig företrädare

Firmatecknare är den eller de fysiska personer som har rätt att skriva under i företagets namn med rättslig bindande verkan, t.ex. ingå avtal. Vem som har rätt att teckna ett aktiebolags firma måste alltid registreras hos Bolagsverket.

Mer information om firmatecknare: www.bolagsverket.se

F-skatt

Godkännande för F-skatt innebär att företaget³ redovisar och betalar sina egna skatter och avgifter. Detta innebär att ett anlita företag inte behöver göra skatteavdrag, betala socialavgifter eller lämna kontrolluppgift vid betalning för tjänster utförda av ett företag som är godkänt för F-skatt. Det finns inget krav på att ett företag måste vara godkänt för F-skatt, men om företaget ska utföra tjänster där arbetsinsats krävs (t.ex. byggverksamhet) är företaget normalt sett godkänt för F-skatt.

Utländska företag kan ansöka om att bli godkända för svensk F-skatt på samma sätt som svenska företag. Om den utländske företagaren är godkänd för svensk F-skatt gäller samma sak som för svenska företag som är godkända för F-skatt, det vill säga skatteavdrag ska inte göras på den ersättning som betalas till företaget. Inte heller utgår några socialavgifter på utbetald ersättning.

Mer information om att köpa tjänster från utländska företag finns på Skatteverket: www.skatteverket.se

Entreprenadform

Totalentreprenad eller del av entreprenad där entreprenören i förhållande till beställaren svarar för projektering och utförande.

Utförandeentreprenad eller del av entreprenad där beställare svarar för projektering och entreprenören svarar för utförande.

³ Med företag avses här även enskilda näringsidkare

ID06

ID06 lanserades av Sveriges Byggindustrier år 2006 för att främja sund konkurrens och säkra arbetsplatser i byggbranschen. Det är ett system för att lätt kunna identifiera personer på arbetsplatsen och koppla varje person till en arbetsgivare. ID06 har flera användningsområden såsom närvaroregistrering i elektronisk personalliggare, digitalisering av utbildningsbevis, företagskontroll och inpasserings- och låsfunktioner.

ID06-systemet baseras på tre grundläggande principer:

1. Företag i ID06-systemet ska i realtid uppfylla lagstadgade krav för näringsverksamhet.
2. Individer i ID06-systemet ska ha en, och endast en, säkerställd identitet.
3. Arbetsgivarsamband mellan företag och individ ska vara säkerställt i ID06-systemet.

Ytterligare information om ID06 och kontroll av företag kan du hitta på: www.id06.se

Upphandlingsform

Hur beställaren väljer att upphandla entreprenaden. Exempelvis genom att endast ingå avtal med en enda entreprenör som, med eller utan underentreprenörer, ska utföra hela entreprenaden (generalentreprenad). Alternativt genom avtal med flera skilda entreprenörer (delad entreprenad).

Utstationering

En person som vanligtvis arbetar i ett annat land och skickas till Sverige av sin arbetsgivare för att arbeta här under en begränsad tid kan vara utstationerad. En arbetsgivare som utstationerar sina arbetstagare i Sverige har sitt säte i ett annat land, och tillhandahåller tjänster över gränserna. Utstationeringen får endast pågå under en begränsad tid och kan ske:

- enligt ett avtal som arbetsgivaren ingår med en mottagare av tjänsterna i Sverige,
- inom en koncern, eller
- genom att arbetsgivaren hyr ut arbetskraft eller ställer arbetskraft till förfogande och sänder arbetstagare till ett användarföretag i Sverige.

Den 30 juli 2020 trädde nya regler om utstationering i kraft. I korthet innebär reglerna att utstationerade arbetstagare ska få ett starkare skydd och villkor som är mer lika de som arbetstagare i Sverige har. Regelverket innebär också ett nytt krav för den som är tjänstemottagare i förhållande till den utstationerade arbetskraften. Den som är tjänstemottagare ska, senast tre dagar efter att arbetet startat, ha mottagit dokumentation som visar att anmälan till utstationeringsregistret skett. Har sådan dokumentation inte mottagits måste tjänstemottagaren anmäla detta till Arbetsmiljöverket.

Tjänstemottagare är typiskt sett den aktör i Sverige som tar emot den utstationerade arbetskraften. Om flera parter är delaktiga är det viktigt att det tydligt framgår vem som är tjänstemottagare i den specifika utstationeringssituationen.

Ytterligare information om utstationering finns hos Arbetsmiljöverket. www.av.se

Årsredovisning

Aktiebolag ska årligen upprätta en årsredovisning och skicka in till Bolagsverket. Förutom årsredovisningen ska företaget även skicka in:

- fastställelseintyg
- revisionsberättelse - om företaget har krav på revisor (mindre aktiebolag kan välja att inte ha revisor, medan större aktiebolag måste ha revisor)
- koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse - om företaget är ett moderbolag i en större koncern

Handlingarna ska skickas till Bolagsverket inom en månad efter att årsstämman har fastställt balans- och resultaträkningen. Det innebär att årsredovisningen ska finnas hos Bolagsverket senast sju månader efter räkenskapsårets slut. Om inte handlingarna kommer in i tid till Bolagsverket måste aktiebolaget betala en förseningsavgift. I vissa fall kan dessutom den som inte har upprättat en årsredovisning i rätt tid åtalas för bokföringsbrott.

Mer information om årsredovisningens innehåll och formaliteter kring denna finns hos Bolagsverket: www.bolagsverket.se

Överlåtelse av arbetsmiljöansvar

En byggherre kan, om vissa villkor är uppfyllda enligt 3 kap 7 c § Arbetsmiljölagen, överlåta hela eller delar av sitt arbetsmiljöansvar på en konsult eller entreprenör. Denne träder då in i byggherrens ställe och tar över ansvaret för vissa eller alla de arbetsmiljöuppgifter i projektet som annars åvilar byggherren i projektet. För att en byggherre ska kunna överlåta sitt arbetsmiljöansvar krävs dels ett skriftligt avtal, dels att den som ska ta över ansvaret får fulla befogenheter av byggherren att själv styra och besluta i projektet istället för byggherren i alla frågor som kan påverka arbetsmiljön i projektet. En överlåtelse av arbetsmiljöansvaret är inte möjlig i en delad entreprenad, men däremot i de flesta total- och generalentreprenader förutsatt att den som tar över ansvaret från byggherren är tillräckligt självständig och har ensam beslutanderätt i alla frågor som påverkar arbetsmiljö och säkerhet.

Tillsammans för sund konkurrens

Byggföretagen är bransch- och arbetsgivarorganisationen för seriösa bygg-, anläggnings- och specialföretag verksamma på den svenska byggmarknaden. Vi har nolltolerans mot alla former av fusk och svartarbete. Våra medlemmar finns i alla storlekar och verkar över hela landet.

Den här publikationen är en del i Byggföretagens arbete för att främja sund konkurrens. Vill du ha mer information om sund konkurrens eller ta del av våra checklistor så besök www.byggforetagen.se.

Tillsammans kan vi skapa förutsättningar för schyssta och sunda affärer.

© Byggföretagen 2020

Byggföretagen, Näringslivets Hus, Storgatan 19
Box 5054, 102 42 Stockholm

byggforetagen.se

Tryckår
2021 0234